

MEDEDELINGENBLAD

**VERENIGING
VAN
VERZAMELAARS
VAN
OUDE FONDSSEN**

Tweede jaargang no. 3 september 1980

INHOUD**PAGINA**

Spiegel van de Geschiedenis	1
Bank der Vereenigde Staten van Amerika	4
Commanditaire Vennootschap Lens & Bergsma	7
4% Groot Russische 1861 2e Missie	10
Politieke „Effecten”	11
Mail-Bil III	14
ADMA VI N.V. Scheepvaart Maatschappij	17
Oostenrijk	18
Frankrijk	19
Ruilbeurzen	19
2e Veiling in Oostenrijk	19
Wij ontvingen	20
Verenigingen	20
Ledenlijst	20

Vereniging van Verzamelaars van Oude Fondsen

Postbus 17071 1001 JB Amsterdam

Telefoon 020 - 953559 (uitsluitend na 20.00 uur)

Contributie: f 25,— per kalenderjaar (entreegeld f 10,—)

Amrobank: rek.nr. 42.10.19.689

Postgiro Amrobank nr. 135646

© Copyright V.V.O.F. 1980

Overname van artikelen uitsluitend na schriftelijke toestemming van de redactie.

Nu was, 11 jaar na de oprichting, Lens & Bergsma een Vereniging geworden met een kapitaal van drie miljoen guldens, die geheel waren uitgezet in Nederland en de Oost. De „Gordel van Smaragd”, het handelssprookje van de vorige eeuw, lokte veel Nederlandse investeerders.

Ondanks alle positieve gedachten had de landbouwcrisis van 1884 een noodlottige invloed op de Vennootschap. De gevolgen van de omvangrijke investeringen door de commanditaire Vennootschap in de Indische landbouw zouden zich pas in 1886 gevoelig openbaren. In het begin van 1885 moest worden overgegaan tot het sluiten van een obligatielening. Hierbij verklaarde de directie o.m. het volgende:

“Wij hebben de voorkeur gegeven aan eene geidname op korten termijn, omdat de wijze, waarop ons maatschappelijk kapitaal van f 3.000.000,— is uitgezet, ons de zekerheid geeft, dat binnen betrekkelijk kort tijdsverloop een voldoende gedeelte daarvan weder in onze kas zal zijn teruggekeerd, afgescheiden nog van de omstandigheid, dat de solidaire aansprakelijkheid der beherende Vennooten eene verbintenis van langen duur voor hen niet wenschelijk maakt. Onze accepten worden voor het merendeel verleend als voorschotten op uitzendingen, van goederen of aan ons te consigneren producten. Bij cultuurondernemingen zijn wij slechts voor kleine bedragen geïnteresseerd; de gezamenlijke som, door ons verstrekt krachtens consignatie-contracten, met 15 verschillende ondernemingen, uitsluitend Koffie, Kina, Indigo en Tabak produceerende, bedraagt slecht f 850.000,—. Deze ondernemingen verkeeren allen in bloeienden toestand”.

De uitgifte bedroeg f 1.500.000,—, 6% obligaties ieder groot f 500,—, aflosbaar in drie gelijke termijnen verschijnende 1/7/1886, 2/1/1887 en 1/7/1887.

Spiegel van de Geschiedenis

Oude effecten als „Spiegel van de Geschiedenis”

Niet alleen de economische geschiedenis (bedrijven die opkwamen en verdwenen al dan niet door overnames en fusies), de politieke geschiedenis (samenwerking tussen landen en gezamenlijke financiering van projecten), maar ook de kunst-geschiedenis en de geschiedenis van druktechnieken komen in effecten goed tot uitdrukking.

In vogelvlucht kan men van die verschillende historische aspecten iets zien wanneer men aanwezig is op de ruilbeurzen van onze vereniging en een ronde maakt langs de verzamelaars die op zo'n dag aanwezig zijn. In dit artikel zullen wij aandacht besteden aan de geschiedenis van de druktechniek.

Evenals zij de uitvinders waren van het papier, zijn de Chinezen de eerste drukkers geweest (9e eeuw). In Europa duurde het tot het einde van de veertiende eeuw voordat een eerste eenvoudige vorm van drukken zijn intrede deed. Teksten en voorstellingen werden in een houtblok gesneden, waarmee dan de afbeeldingen op papier overgebracht konden worden. Zó drukten ook de eerste Europese „uitvinders” van de boekdrukkunst als Laurens Janszoon Coster en Johannes Gutenberg.

De eerste grote omwenteling kwam in het midden van de vijftiende eeuw, toen duidelijk werd dat met behulp van losse, in lood gegoten letters papier te bedrukken was.

Zonder in details af te dalen vallen drie hoofdlijnen te ontdekken in drukprocédés, namelijk het hoogdrukprocédé (ook wel boekdruk genoemd), waarbij een afbeelding „verhoogd” op papier wordt overgebracht; het diepdrukprocédé, waarbij het beeld „verdiept” wordt aangebracht — gegraveerd — in koper zowel als in staal, alsmede de verschillende vlakdruktechnieken, waarbij inmiddels steendruk (ook lithografie genoemd) en zinkdruk vrijwel geheel zijn verdrongen door het zogenaamde offset-druk.

Bij het offset-procédé worden afdrucken verkregen door het overzetten van het te drukken beeld van een gebogen drukvorm op een rubbercilinder en van deze op het te bedrukken papier. Voordelen van deze techniek zijn een hoge druksnelheid, goede kwaliteit en de mogelijkheid ook betrekkelijk ruwe en goedkope papiersoorten te gebruiken. Voor het bedrukken van waardepapieren spreekt het vanzelf dat alleen soorten van een zeer hoge kwaliteit gebruikt kunnen worden.

Heden ten dage worden effecten alleen nog volgens het offset-procédé gedrukt waarbij in ons land drie drukkerijen met name genoemd moeten worden: De Bussy, Ellerman en Harms, Spin & Van Mantgem, beide in Amsterdam en Joh. Enschedé & Zn. Grafische Inrichting in Haarlem.

De voorschriften voor het vervaardigen van effecten zijn internationaal nog niet gelijk. In ons land heeft de Vereniging voor de Effectenhandel mede richting gegeven aan de uitvoering en de beveiliging van de bij het beursverkeer betrokken „geldswaardige” papieren. In het fondsenreglement zijn opgenomen de vereisten met betrekking tot de technische uitvoering en tekst van effecten.

Vindingrijkheid

De beveiliging: daar draait het om bij waardepapieren en dat vergde voortdurend een stuk vindingrijkheid en het optimaal gebruiken van de technische mogelijkheden om vervalsingen vóór te kunnen blijven of in elk geval zoveel mogelijk te bemoeilijken. Vele eeuwen zijn geschreven waardepapieren in gebruik geweest, waarbij de echtheid slechts kon blijken uit de handtekeningen en soms uit de stempels.

Het allereerste gedrukte aandeel, dat van de Verenigde Oost-Indische Compagnie, was nog zeker niet beveiligd. Buiten de handtekening was niets dat het papier tegen namaak kon beschermen en het zou pas tegen het eind van de achttiende eeuw mogelijk worden om waardepapieren als effecten met enig succes te kunnen beschermen tegen namaak.

Die bescherming kon op verschillende manieren worden bereikt, waarbij het drukken van de tekst met een aantal uiteenlopende lettertypen een beproefd „wapen” was. Daarnaast zocht men het in de versiering van de randen van de effecten en geleidelijk aan in de versiering van het gehele papier, waarbij ook watermerken een rol speelden. Zo ontwikkelde zich eerst de muziekrand, gevolgd door de ornamentrand, wat een druktechnische sierrand is, en de guilocherand, wat een mechanisch getrokken lijnenfiguur inhoudt. Er ontstaat het pantogram, waarbij de tekst repeterend in een golflijn is aangebracht en ook de techniek van het moiré-raster, waarbij twee rasters ineenvoegen en het eerste net naast het tweede valt.

Muziek

De schepping van de muziekrand als beveiliging van effecten, beter gezegd een randversiering opgebouwd uit muziektokens, kwam eigenlijk min of meer per ongeluk tot stand en wel in ons land. De drukkerij Joh. Enschedé gaf sinds 1737 de Oprechte Haarlemsche Courant uit en ten behoeve van het drukken van die krant werd besloten om in 1743 een eigen lettergieterij op te richten. In het midden van die achttiende eeuw werkte bij Joh. Enschedé een stempelsnijder, Johan Michael Fleischmann genaamd, die eerder al een aantal lettertypen had ontworpen. Hij probeerde op een gegeven moment ook een manier te vinden om het muzieknootenschrift te zetten uit een aantal kleine tekentjes, die dan aan elkaar moesten worden gepast. Het bleek echter een te kostbaar procédé te zijn en de tekentjes verdwenen in de la.

Tot dan tegen het einde van die eeuw één van de medewerkers van Enschedé, toen deze firma geldswaardig papier moest drukken, onderdelen van de tekentjesverzameling van Fleischmann is gaan gebruiken om daarmee een versiering samen te stellen op waardepapieren. Het was een groot succes omdat die randen niet of heel moeilijk bleken na te maken. De beveiliging bestond uit kleine afwijkingen in de symmetrische opbouw van de randen en om die afwijkingen te vinden, moest men goed kijken.

Naar verluid zijn de eerste waardepapieren waarvoor de rand van muziektokens is gebruikt kwitanties van het Provinciaal Comité voor Holland. Ook de in 1795 uitgegeven obligaties van de Bataafsche Republiek werden van die rand voorzien.

Een gewoonte die tot in deze eeuw is gehandhaafd.

De uitvinding van de fotografie maakt het noodzakelijk om andere methoden van beveiliging te gaan toepassen. Het papier werd in de loop van de tijd voorzien van steeds ingenieuzere watermerken, terwijl ook de illustratiemogelijkheden door verbeterde druktechnieken groter werden.

R. J. M. L.

ARIADNE
Grote sortering oude waardepapieren,
postzegels, munten en bankpapier.
In- en verkoop.

Ariadne Heisteeg 6 (bij Spui)
Amsterdam 020 - 25 04 92

HONDERD DOLLARS

CERTIFICAAT.

N^o. *3713*

*Certificaat
n° 3713
H. H. H.*

HOUDER dezès is geregtigd tot eene Actie, groot HONDERD DOLLARS, in de Bank, genaamd de Bank der Vereenigde Staten van America, te PHILADELPHIA, onder meerderen ingeschreven, op Naam van het Kantoor van Administratie, opgericht te Amsterdam, onder directie van

HOPE & COMP.,
KETWICH & VOOMBERGH,
EN
WEDUWE WILLEM BORSKI,

en gedeponceerd bij de Notarissen Commelin en Weyland.

De UITDELLINGEN op de gedeponceerde Actien, verschijnende 3 Januarij en 3 Julij van elk jaar, zullen voor rekening en risico van den Houder, in AMERICA ontvangen, overgemaakt en alhier op COUPONS uitbetaald worden, volgens Art. 6, van het uitgegeven Statigt, in dato 30 Junij 1824.

De HOUDER zal ten allen tijde geregtigd zijn, om tegens intrekking van dit Certificaat en de als dan nog Onverschenen Coupons, met het Bewijs tot bekoming van Nieuwe Coupons, en tegen betaling van de KOSTEN, terug te vorderen, eene Somme van HONDERD DOLLARS, in gemelde BANK, alles overeenkomstig Art. 10, van het voormelde Statigt.

Amsterdam den 14 February, 1844

Gezien bij mij

G. Commelin
Notaris.

Hope
Ketwich
W. Borski

Hierbij afgegeven HALFJARIGE COUPONS, tot 3 Januarij 1845, en Bewijs voor volgende Coupons.

Certificaat van een Actie der "Bank der Vereenigde Staten van Amerika" met de muziektékenrand van Joh. Enschede & Zonen.

Bank der Vereenigde Staten van Amerika

De meeste verzamelaars zullen bovenstaande naam meerdere malen zijn tegengekomen op veilingen en beurzen. Naar wij vermoeden zal dit fonds dan ook bij een vrij groot aantal leden in de collectie voorkomen.

Enige gegevens over deze Amerikaanse bank vonden we in een oude vergeelde effectengids uit de vorige eeuw. De tekst wordt hieronder letterlijk weergegeven.

PHILADELPHIA BANK-ACTIËN.

De Bank der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, te *Philadelphia* opgericht ten jare 1816, had een maatschappelijk kapitaal, groot 35,000,000 Dollars, of *f* 87,500,000,— Ned. Court., verdeeld in 350,000 Actiën, ieder groot Ds. 100,— of *f* 250,— Ned. Court.

Deze Actiën werden vroeger dagelijks op de Amsterdamsche beurs verhandeld, onder de benaming van *Originete en Certificaten Philadelphia Bank-Actiën*.

DE ORIGINELE ACTIËN

zijn afgegeven Bewijzen, inhoudende: dat de persoon op wiens naam dezelve gesteld zijn, in het maatschappelijk kapitaal participeert, voor zooveel Aandeelen, als in elk derzelve staat uitgedrukt. Aan elk dezer Bewijzen, zullen zij als papier aan *Toonder* kunnen valideren, moet geannexeerd zijn eene *Notariële Cessie*, waarbij hij, op wiens naam deze Bewijzen staan, verklaart, dezelve in volen en vrijen eigendom af te staan en over te dragen aan (*de naam in blanco*), als zijnde voor de waarde voldaan.

DE CERTIFICATEN VAN ACTIËN

zijn uitgegeven door het Administratie-Kantoor onder Directie van de Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMBERGH en WED. W. BORSKI, ter grootte van 100 Dollars of

f 250,—, voorzien van half-jarige Coupons, vervallende 1°. Januarij en 1°. Julij van ieder jaar.

Elk derzelve representeert en is gevestigd op eene *originele Actie*, ten name van gezegd Administratie-Kantoor, in de Bank der Vereenigde Staten van *Amerika* ingeschreven.

Daar deze Bank hare betalingen geschorst heeft, en in voortdurenden staat van insolventie is gebleven, hebben de Actiën en Certificaten op dezelve gevestigd, sedert 1°. Julij 1839 geenerlei Dividend genoten, en kunnen nu beschouwd worden, (daar dat ligchaam geliquideerd heeft, en alle activiteiten zijn afgegeven) als tot de geschiedenis te behooren, en geene de minste waarde meer te bezitten.

In ons land zijn voornamelijk de certificaten bekend. Deze oude Hollandse stukken werden gedurende meerdere jaren uitgegeven, en zijn voorzien van de vermaarde muziektekenrand uit de drukkerij van Joh. Enschedé in Haarlem.

Waar echter van de originele Amerikaanse aandelen het maximaal uitgegeven aantal bekend is, beschikken wij niet over informatie omtrent de aantallen in omloop geweest zijnde certificaten. Wij willen met medewerking van onze leden trachten een enigszins betrouwbaar overzicht te maken van de oplagen die in bepaalde jaren zijn uitgegeven door het Administratiekantoor.

Wanneer u certificaten „Bank der Vereenigde Staten van America” bezit verzoeken wij u ons per brief stuknummer(s) en jaar van uitgifte mede te delen. In de december-aflevering van ons blad hopen wij een overzicht te publiceren van de op deze wijze verzamelde gegevens. Ook zal in de komende periodiek aandacht worden besteed aan de Rothschild obligaties 1839 van de hier besproken bank.

Commanditaire Vennootschap Lens & Bergsma

Verzamelaars, die het genoemde aandeel in hun verzameling hebben of het wel eens hebben gezien, zullen ervan overtuigd zijn geweest, dat het een scheepvaartmaatschappij betrof. De afbeeldingen op het stuk (een zeilschip en velerlei attributen met betrekking tot de scheepvaart) spreken immers voor zich zelf?

Ook schrijver dezes vermoedde niets anders. Groot was dan ook zijn verbazing, toen hij vernam dat het hier om een bankiershuis ging. Van de historie van deze firma hebben we het een en ander gevonden.

De Vennootschap werd opgericht op 13 januari 1872 voor notaris G. W. Roes te Arnhem en hield kantoor zowel te Arnhem als te Amsterdam. Bij de acte van associatie was bepaald, dat er vier beherende- en hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennoten zouden zijn die elk voor *f* 50.000,— deel moesten nemen in het maatschappelijk kapitaal. Deze vier beherende vennoten waren de heren: A. F. Lens, Dr. A. J. Bergsma, A. Plate J.Gz. en H. Schiff. Het doel der vennootschap was: het verrichten van administratie-, commissie-, bankiers-, en alle andere doorgaans daarmee gepaard gaande zaken.

Het maatschappelijk kapitaal bedroeg aanvankelijk *f* 2.000.000,— in aandelen op naam of aan toonder, in bedragen van *f* 250,— en *f* 1.000,— (verzamelstuk van *f* 250,—) en was verdeeld in 10 series van *f* 200.000,—.

Deze tien series werden op verschillende tijdstippen en tegen verschillende prijzen geplaatst; de beide laatste in juni 1880 tegen de koers van 105%.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, gehouden 14 juni 1883, werd besloten, tot vergroting van het maatschappelijk kapitaal door de uitgifte van nog *f* 1.000.000,— nominaal aan aandelen, verdeeld in vijf series van *f* 200.000,— genummerd 11 t/m 15.

De winstverdeling, zoals deze in 1883 bij de plaatsing van de laatste emissie opnieuw werd vastgesteld, was als volgt: 5 procent rente over het maatschappelijk kapitaal, vervolgens moet 10 procent worden afgezonderd voor het reservefonds, en daarna zou van het overschot 50% aan de gezamenlijke vennoten (= alle aandeelhouders), 5% aan de commissarissen en 45% aan de beherende vennoten worden uitgekeerd. De gelegenheid tot inschrijving op deze nieuwe aandelen van de emissie van 1883 zou worden gegeven op donderdag 21 juni van datzelfde jaar; te Amsterdam en te Arnhem ten kantore van de Vennootschap en te Rotterdam ten kantore van de Heeren Gebr. Chabot. De koers van uitgifte werd bepaald op 103%, ineens te voldoen ten kantore alwaar was ingeschreven op 2, 3 en 4 juli 1883, tegen ontvangst der aandelen. Op deze aandelen zou, overeenkomstig het tijdstip der storting, het dividend over 1883 slechts worden berekend over 6 maanden en zodoende de helft van het volle dividend bedragen.

De oude aandeelhouders hadden bij inschrijving de preferentie. Het resultaat van de inschrijving was, dat de preferente inschrijvingen ten volle werden toegewezen, terwijl zij, die voor *f* 20.000,— en minder ingeschreven hadden *f* 1.000,—; die boven dat cijfer deelgenomen hadden, 5% van hun inschrijvingen ontvingen.

Nu was, 11 jaar na de oprichting, Lens & Bergsma een Vereniging geworden met een kapitaal van drie miljoen guldens, die geheel waren uitgezet in Nederland en de Oost. De „Gordel van Smaragd”, het handelssprookje van de vorige eeuw, lokte veel Nederlandse investeerders.

Ondanks alle positieve gedachten had de landbouwcrisis van 1884 een noodlottige invloed op de Vennootschap. De gevolgen van de omvangrijke investeringen door de commanditaire Vennootschap in de Indische landbouw zouden zich pas in 1886 gevoelig openbaren. In het begin van 1885 moest worden overgegaan tot het sluiten van een obligatielening. Hierbij verklaarde de directie o.m. het volgende:

“Wij hebben de voorkeur gegeven aan eene geidname op korten termijn, omdat de wijze, waarop ons maatschappelijk kapitaal van f 3.000.000,— is uitgezet, ons de zekerheid geeft, dat binnen betrekkelijk kort tijdsverloop een voldoende gedeelte daarvan weder in onze kas zal zijn teruggekeerd, afgescheiden nog van de omstandigheid, dat de solidaire aansprakelijkheid der beherende Vennooten eene verbintenis van langen duur voor hen niet wenschelijk maakt. Onze accepten worden voor het merendeel verleend als voorschotten op uitzendingen, van goederen of aan ons te consigneren producten. Bij cultuurondernemingen zijn wij slechts voor kleine bedragen geïnteresseerd; de gezamenlijke som, door ons verstrekt krachtens consignatie-contracten, met 15 verschillende ondernemingen, uitsluitend Koffie, Kina, Indigo en Tabak produceerende, bedraagt slecht f 850.000,—. Deze ondernemingen verkeeren allen in bloeienden toestand”.

De uitgifte bedroeg f 1.500.000,—, 6% obligaties ieder groot f 500,—, aflosbaar in drie gelijke termijnen verschijnende 1/7/1886, 2/1/1887 en 1/7/1887.

Het jaar 1885 ging voorbij zonder bijzondere problemen voor de Vennootschap, doch in januari 1886 vernam men plotseling, dat het bestuur het raadzaam had geoordeeld, in verband met de onverwachte afwezigheid van een der Vennoten, de heer A. Plate J.Gz., de betalingen te staken en surcéance aan te vragen. Volgens de balans, bij de aanvraag tot surcéance overgelegd, was het actief op bijna 9 miljoen gulden geschat en de schulden op bijna 5½ miljoen gulden, zodat er een batig saldo van 3½ miljoen zou zijn. Als „onvoorziene rampen”, op grond waarvan de surcéance werd aangevraagd, werden in het verzoekschrift o.a. vermeld de moeilijkheden, waarin de Indische Cultuurondernemingen verkeerden, en de bezwaren welke de Vennootschap had ondervonden tegenover debiteuren die in gebreke waren gebleven.

Daar de beherende vennoten aansprakelijk zijn, hadden zij ook de balansen van hun eigen vermogens overgelegd.

De aandeelhouders (ook vennoten) werden door H.H. commissarissen in kennis gesteld van het gebeurde, door een circulaire van de volgende inhoud:

“De onaangename tijding is u zeker reeds geworden, dat de commanditaire vennootschap Lens & Bergsma, nadat een der beherende vennoten zijne woonplaats had verlaten, hare betalingen heeft gestaakt, en daarna voorlopig surcéance heeft verkregen.

Een, uit den aard der zaak, nog oppervlakkig onderzoek heeft commissarissen van de dringende noodzakelijkheid dier treurige maatregelen overtuigd”.

Wanneer wij de woorden van de directie bij het afsluiten der obligatielening teruglezen, wordt duidelijk dat het met de Indische investeringen er op dat moment al beduidend slechter voorstond als men de aandeelhouders deed geloven. Mogelijk werden de beherende vennoten zelf slecht op de hoogte gehouden door de debiteuren van de maatschappij. Wellicht heeft de directie de trukendoos van zolder gehaald, in welk geval die voor de aandeelhouders en de toen aankomende obligatiehouders de doos van Pandora zou worden.

Op 16 januari 1886 werd de voorlopige surcéance door de rechtbank toegestaan.

Een faillissement werd door de bewindvoerders voorkomen door een overeenkomst aan te gaan met de crediteuren tegen afgifte van schuldbewijzen voor hun vorderingen. De obligaties moesten worden afgestempeld (30%). Op 12 juli 1886 werd de eerste uitdeling ten bedrage van 6% aangekondigd op de obligaties en schuldbewijzen, betaalbaar bij de Kas-Vereeniging te Amsterdam en bij F.H. en R. Fockema te Arnhem. In totaal werd in dat jaar 24% uitgekeerd. In 1887 en 1888 werden resp. nog 12% en 4½% terugbetaald, daarna nog eenmaal in 1891 een zevende uitkering van 8%. In totaal werd dus 48½% aan de schuldeisers vergoed, want na 1891 heeft geen uitkering meer plaats gevonden. De aandeelhouders hebben niets ontvangen.

4% Groot Russische 1861 2e Missie

In het vorige nummer van ons blad hebben wij reeds gewag gemaakt van het feit, dat er met de nummering van de SU E 1018 4% Groot Russische 1861 iets merkwaardigs aan de hand is.

In de archieven van de Vereniging voor de Effectenhandel hebben wij een aantal gegevens gevonden, die in verband hiermee van belang zijn.

In de eerste plaats is er een copie van een waarschijnlijk uit 1881 daterende brief van de President van de Groot Russische Spoorweg Maatschappij, de heer V. Polvtzoff, gericht aan de Heren Lippmann, Rosenthal & Comp., waarin een overzicht wordt gegeven van de reeds lopende genoteerde leningen in Amsterdam van de Groot Russische Spoorweg Maatschappij. Dit overzicht is conform de gegevens van de SU E 1016, 17, 18 en 21 uit de Russische Catalogus. Tot zover geen verassingen, doch slechts een bevestiging van wat reeds bekend was. Uitgaande van de vermoedelijke datering van de brief moeten de hoge nummers dus in of na 1881 zijn uitgegeven.

Tevens vonden wij trekkingslijsten van de vier genoemde leningen voor de jaren 1882 tot 1892. Hierop komen voor de SU E 1018 **inderdaad de gezochte hoge nummers voor**. Het hoogste nummer op de trekkingslijsten dat wij genoteerd hebben is 124.010. Alle obligaties van de verschillende leningen van de Groot Russische werden doorlopend genummerd; het laagste nummer van de lening 1881 is 124.251.

In eerste instantie zijn van de 1861 II niet meer dan 18.877 obligaties aan de man gebracht. Toch kunnen wij met zekerheid stellen dat er meer obligaties zijn geplaatst. De vraag is alleen waar, hoe, wanneer en bij wie?

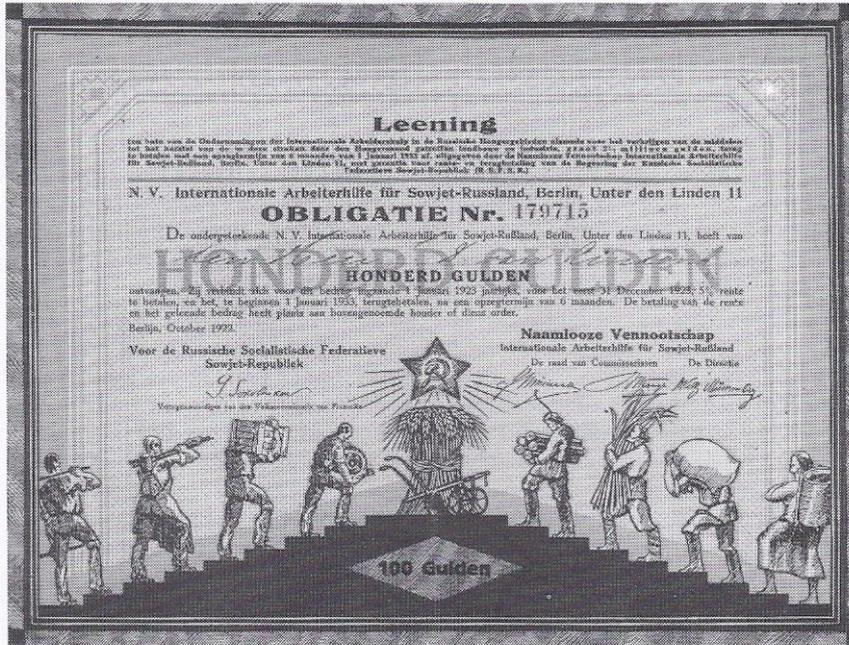
De trekkingslijsten geven in dit verband nog een verdere indicatie. Het blijkt namelijk dat in de periode 1882-1892 in totaal 98 obligaties met hoge nummers werden uitgeloot die in 1893 (nog) niet ter betaling waren aangeboden. Het laagste nummer van deze „vergeten” stukken is 89.121 (uitgeloot 1882) het hoogste 123.400.

Het bestaan van niet aangeboden obligaties maakt het uiterst onwaarschijnlijk dat de „extra” stukken bij één of enkele instellingen zouden zijn geplaatst. Een geruisloze onderhandse plaatsing van een fors bedrag bij een groot aantal particulieren en/of instituten lijkt echter even ongerijmd. Wellicht zijn de stukken geleidelijk via de beurs gespuid.

Het meest waarschijnlijk lijkt ons echter de mogelijkheid dat de hoge nummers zijn geëmitteerd in 1881. Wellicht is de lening die in dat jaar werd uitgegeven zo'n succes geweest, dat een groot aantal inschrijvers moest worden teleurgesteld, waarna de Groot Russische Spoorweg Mij hen de mogelijkheid heeft geboden stukken van de emissie van 1861 te nemen. In ieder geval is duidelijk dat de 4% lening 1861 II twee tranches kent: de eerste met de nummers 70.001 tot 88.877 en de tweede met nummers tussen 88.878 en 124.250.

Overigens, wist u dat in 1914 nog Rbl. 2.490.625 nominaal uitstond van deze lening?

Politieke "Effekten"

Afbeelding van het in het artikel genoemde waardepapier.
Geheel rechts ziet men de handtekening van Willy Münzenberg.

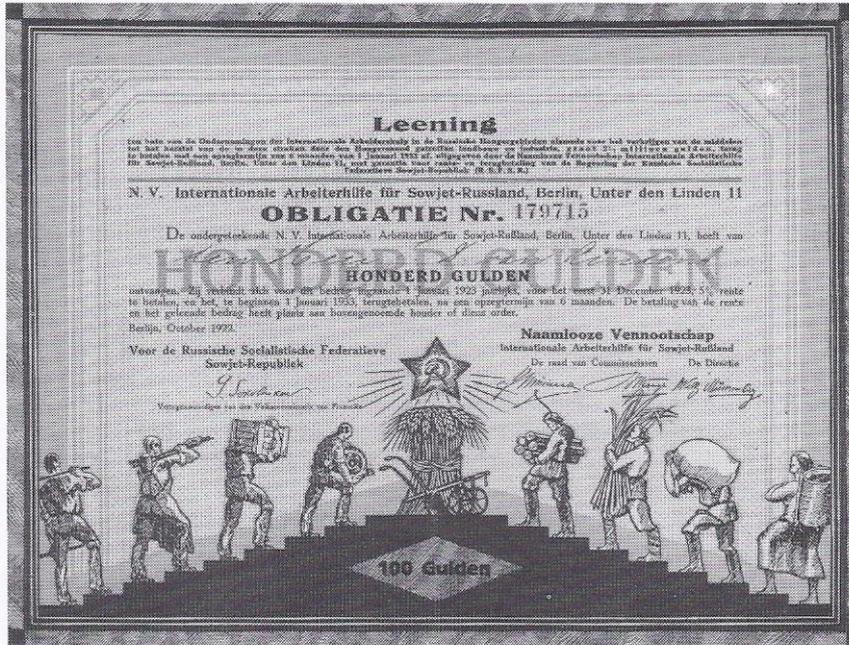
Het verzamelen van oude waardepapieren geeft niet alleen een inzicht in de economische geschiedenis van de wereld, maar leidt soms ook tot verrassingen op politiek gebied. Een van die verrassingen is de ontdekking door de heer B. v. Leeuwen van een zeer zeldzame obligatie van Hfl. 100,— op naam van de:

„N.V. Internationale Arbeiterhilfe für Sowjet-Russland, Unter den Linden 11 Berlin”.

Wat was nu die I.A.H.? Hiervoor moeten we teruggaan naar het Rusland van de jaren twintig. Na drie jaren wereldoorlog (1914-1917) en bijna vier jaren burgeroorlog (1917-1920) was het land uitgeput. In 1920 stond de industrie slechts op 13.8%, de landbouw op 50% van het peil van 1913. Het transportwezen was bijna geheel gedesorganiseerd, het behoeft geen betoog, dat onder deze omstandigheden een misoogst, zoals in het jaar 1921 tot rampzalige gevolgen moest leiden.

Vooral in het Wolga-gebied, gedeeltes van de Oekraïne en de Oeral was de toestand verschrikkelijk. Ca. 27 miljoen mensen leden onder de hongersnood, er vielen ca. 5 miljoen slachtoffers. Door de beroemde schrijver Maxim Gorki en de Patriarch Tichon werd een beroep op het wereldgeweten gedaan om hulp te bieden. De oproep maakte grote indruk, vooral in Amerika, waar o.l.v. de latere president Hoover een hulporganisatie werd opgericht, de A.R.A. (American Relief Administration), welke voor ca. 50 miljoen dollar aan geld en goederen naar Rusland zond. Waarschijnlijk met het doel om ook geld en goederen uit die kringen in de wereld te

Politieke "Effekten"

Afbeelding van het in het artikel genoemde waardepapier.
Geheel rechts ziet men de handtekening van Willy Münzenberg.

Het verzamelen van oude waardepapieren geeft niet alleen een inzicht in de economische geschiedenis van de wereld, maar leidt soms ook tot verrassingen op politiek gebied. Een van die verrassingen is de ontdekking door de heer B. v. Leeuwen van een zeer zeldzame obligatie van Hfl. 100,— op naam van de:

„N.V. Internationale Arbeiterhilfe für Sowjet-Russland, Unter den Linden 11 Berlin”.

Wat was nu die I.A.H.? Hiervoor moeten we teruggaan naar het Rusland van de jaren twintig. Na drie jaren wereldoorlog (1914-1917) en bijna vier jaren burgeroorlog (1917-1920) was het land uitgeput. In 1920 stond de industrie slechts op 13.8%, de landbouw op 50% van het peil van 1913. Het transportwezen was bijna geheel gedesorganiseerd, het behoeft geen betoog, dat onder deze omstandigheden een misoogst, zoals in het jaar 1921 tot rampzalige gevolgen moest leiden.

Vooraf in het Wolga-gebied, gedeeltes van de Oekraïne en de Oeral was de toestand verschrikkelijk. Ca. 27 miljoen mensen leden onder de hongersnood, er vielen ca. 5 miljoen slachtoffers. Door de beroemde schrijver Maxim Gorki en de Patriarch Tichon werd een beroep op het wereldgeweten gedaan om hulp te bieden. De oproep maakte grote indruk, vooral in Amerika, waar o.l.v. de latere president Hoover een hulporganisatie werd opgericht, de A.R.A. (American Relief Administration), welke voor ca. 50 miljoen dollar aan geld en goederen naar Rusland zond. Waarschijnlijk met het doel om ook geld en goederen uit die kringen in de wereld te

verkrijgen, welke niet geheel afwijzend tegen de toenmalige Sovjet-regering stonden, werd op 21 augustus 1921 na een oproep van Lenin een organisatie gesticht met de naam: „Internationale Arbeiterhilfe“. De opbrengsten verkregen uit de inzamelingen van deze organisatie zouden eveneens voor het lenigen van de hongersnood worden gebruikt. Met de leiding van deze organisatie werd in 1921 een man belast, welke zijn sporen op het gebied van de arbeidersbeweging ruimschoots had verdiend, n.l. Willy Münzenberg, geboren in 1889 te Erfurt (Duitsland). Münzenberg was een enorme organisator en wist binnen korte tijd de I.A.H. tot een perfecte organisatie met afdelingen in vele landen uit te bouwen. In Duitsland bezat de organisatie binnen enkele jaren 932 afdelingen met ongeveer 100.000 leden. Tal van vooraanstaande beeldende kunstenaars en schrijvers, wetenschapsmensen enz. gaven hun medewerking, we noemen slechts: Upton Sinclair, Käthe Kollwitz, Bernard Shaw, Henri Barbusse, Theodore Dreiser, John dos Passos.

Bij het naderen van de jaren dertig werden de accenten meer verlegd naar het bestrijden van het fascisme in Duitsland, Italië en andere landen. Na 1933 vluchtte Münzenberg naar Frankrijk en van daaruit verrichtte hij wederom vele activiteiten tegen de aan het bewind zijnde Nazi's in Duitsland, o.a. met de uitgave van een „Bruinboek over de Rijksdagbrand“. Toch begon zijn ster in de communistische beweging langzaam te dalen, na enkele strubbelingen in de jaren 1936-1938 werd hij op 6 maart 1939 uit de KPD (Kommunistische Partei Deutschland) gestoten. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog keerde hij zich fel tegen het Duits-Russische vriendschapsverdrag van augustus 1939. Na de Duitse inval in Frankrijk in mei 1940 werd hij door de Franse autoriteiten in een kamp bij Lyon opgesloten. Aangezien Münzenberg gezien zijn vele activiteiten tegen de Nazi's wel wist wat hem te wachten stond als hij in hun handen zou vallen, besloot hij bij het naderen van de Duitse troepen in juni 1940 met nog drie andere Duitse geïnterneerden te vluchten. Dit is het laatste, wat men van hem weet. In oktober 1940 wordt zijn lijk in een Frans bos gevonden, van zijn metgezellen geen spoor. Hoe en door wie hij aan zijn einde kwam, werd nooit opgelost. Na deze korte uiteenzetting over de I.A.H. en zijn leiding keren we weer terug naar het jaar 1921.

Wat ons bij het bekijken van het stuk opvalt, is dat in een tijd, dat er in bijna alle landen comité's werden opgericht om betaling te verkrijgen van de oude Tsaristische schulden door de Sovjet-regering, deze zelfde regering gebruik maakt van een op kapitalistische wijze opgezette onderneming, welke rentedragende obligaties uitgeeft. Toch zaten er in de voorwaarden wel enige addertjes onder het gras. We denken hierbij in het bijzonder aan art. 8 van de leningsvoorwaarden. Dit luidt als volgt:

Art. 8. Iedere obligatiehouder heeft recht op punctuele betaling van de rente en teruggave van het geleende bedrag. Den met Sowjet-Rusland sympathiseerenden houders wordt aangeraden, gedurende de eerste jaren afstand te doen van hun rente, ten bate van de door de Internationale Arbeitershulp onderhouden kindertehuizen. Deze afstand is geheel en al persoonlijk en bij overdracht van de Obligatie niet verbindend voor nieuwe houders.”

Hoewel in de lening werd aangegeven, dat de terugbetaling zou geschieden vanaf 1 januari 1933, lijkt het ons twijfelachtig of dit ooit is geschied, gezien de politieke ontwikkelingen van 1933, in het bijzonder in Duitsland. Al met al een interessant stuk.

H. W. G.

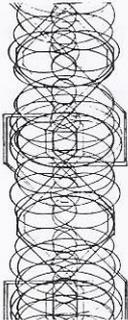
SCRIPORAMA

P.J. Verhoeven
Holysingel 74, 3136 LC Vlaardingen - Holland
Telefoon 010 - 74 40 72

VERZAMELEN ----- BELEGGEN

STEEDS EEN RUIM ASSORTIMENT OUDE EFFECTEN IN VOORRAAD

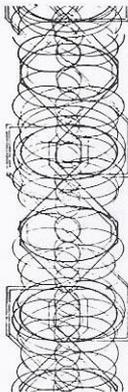

Prijzlijst op aanvraag
beschikbaar.

Na telefonische afspraak is
ook een persoonlijk bezoek
mogelijk. Belt u dan wel na 19.00 uur.

Teruggaverecht binnen 14 dagen.

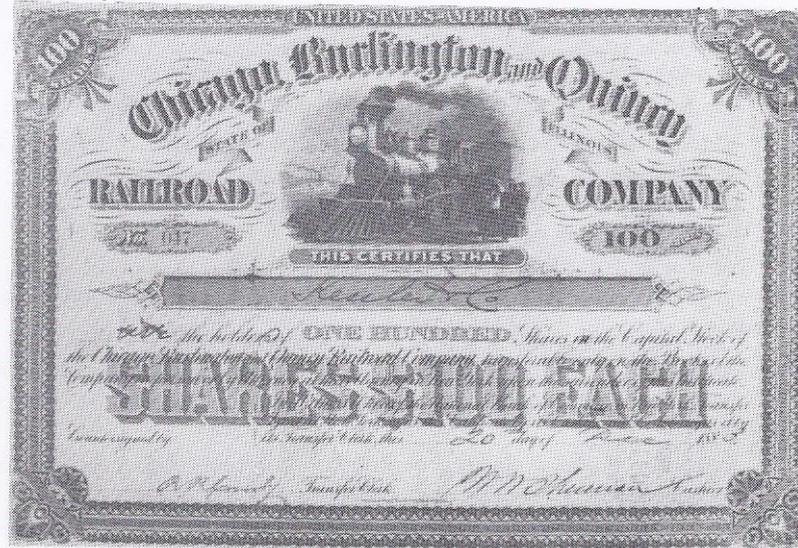
Bestellingen
beneden f 100.—
+ f 5.— porto
kosten.

Een kleine greep uit het aanbod:

Chicago-Burlington-Quincy RR Comp. (zwart-wit) 1890 tot 1901 *)	f 30,—
idem (bruin-wit) 1890 tot 1901 *)	f 30,—
idem samen voor slechts *)	f 50,—
N.V. Waterleiding Mij. Schouwen-Duiveland, 3½% obligatie nom. f 1000,— 1938 oplage 1500	f 20,—
Hypotheekbank voor Amerika Oprichtersbewijs 1912	f 10,—
Vijf verschillende Russische Staatsleningen	f 30,—
Tien verschillende uit diverse landen	f 98,—
Tien verschillende Amerikaanse Certificaten allen met leuke afbeelding, voor	f 30,—

*) De stukken Chicago-Burlington-Quincy zijn zoals gebruikelijk
door perforatie gaten nietig gemaakt.

Mail - Bid III

Op onderstaande kavels kan door de leden schriftelijk worden geboden. Biedingen dienen uiterlijk drie weken na ontvangst van het blad aan de VVOF te worden verstuurd. Een kavel wordt toegewezen aan de hoogsteieder, die zo spoedig mogelijk een bericht vergezeld van kostenopgave ontvangt. Na ontvangst door de vereniging van het verschuldigde bedrag worden de fondsen aan de kopers toegestuurd en vindt afrekening met de verkopers plaats.

Kopers betalen naast de koopsom uitsluitend de verzendkosten (aangetekend of met aangegeven waarde).

Verkopers wordt per kavel *f* 3,50 in rekening gebracht plus *f* 1,— voor ieder verkocht exemplaar.

Leden die stukken willen aanbieden voor verhandeling via Meil-bid worden verzocht de fondsen per post aan de VVOF te zenden. In het volgende nummer van ons periodiek zullen de opbrengsten worden gepubliceerd van de volgende kavels:

1. 5% Mexico Staatslening 1895 à \$ 100 (rood met div. afb.);
5% Tamaulipas 1903 (Mexico) à \$ 100 (groen met div. afb.)
2. Winstbewijs West-Indische Comp., A'dam, 1929 (uitgegeven 1000 st);
Aandeel idem à *f* 500 (2x) 1929 (uitgegeven 1000 st).
3. Confederate States 8% obligatie à \$ 500, 1863 (Chriswell 124), uitgegeven 58.917 st., vignet Memminger.
4. Obligatie 7½% R.K. Kinderziekenhuis te Ujpest à *f* 100, Boedapest, 1929 (uitgegeven 100 st.);
Idem à *f* 1.000 (uitgegeven 120 st.).
5. Obligatie 7½% R.K. Kinderziekenhuis te Ujpest à *f* 100, 1929; Idem à *f* 1.000.
6. Obligatie 7½% R.K. Kinderziekenhuis te Ujpest à *f* 500, Boedapest, 1929 (uitgegeven 60 st).
7. Aandeel Twentsche Courant- en Handelsdrukkerij à *f* 500, Zwolle 1920.
8. Aandeel Twentsche Courant- en Handelsdrukkerij à *f* 500, Zwolle 1920.
9. 5% obligatie Charkov 1912 à Rbl. 187,50 (uitgegeven 16.566 st);
Idem à Rbl. 937,50 (uitgegeven 1980 st) beide met afb.
10. 5% obligatie Charkov 1912 à Rbl 187,50;
Idem à Rbl 937,50 (met afb).
11. Nederlandsche Sperafilm Maatschappij, oprichtersbewijs, Den Haag 1922.
12. Nederlandsche Sperafilm Maatschappij, oprichtersbewijs, Den Haag 1922
13. Nederlandsche Sperafilm Maatschappij, oprichtersbewijs, Den Haag 1922
14. Aandeel à *f* 500 in de Commanditaire Vennootschap J. H. Rector en Co, Amsterdam 1901.
15. Aandeel à *f* 500 in de Commanditaire Vennootschap J. H. Rector en Co, Amsterdam 1901.
16. Aandeel à *f* 500 in de Commanditaire Vennootschap J. H. Rector en Co, Amsterdam 1901.

17. Oprichtersaandeel Maatschappij tot Exploitatie van Explosieturbines, Amsterdam 1921 (uitgegeven 100 st).
18. Aandeel à f 1.000, Maatschappij tot Exploitatie van Explosieturbines, Amsterdam 1921 (uitgegeven 1500 st).
19. Aandeel à f 1.000, Maatschappij tot Exploitatie van Explosieturbines, Amsterdam 1921 (uitgegeven 1500 st).
20. Aandeel à f 1.000, Maatschappij tot Exploitatie van Explosieturbines, Amsterdam 1921 (uitgegeven 1500 st).
21. Cultuur Maatschappij Ramawatie, aandeel à f 500, 1904 (2x);
Tricotage fabrieken v/h Frans Beeren en Zonen, Weert 1949.
22. Keizerlijke Chinese Regering £ 100, 1898, Hong-Kong and Sjanghai Banking Corp. (CA 102 c) (meer dan gemiddelde kwaliteit).
23. Pandbrief 4½% à f 1.000, Algemeene Maatschappij tot beleenen en aankopen van met vruchtgebruik of periodieke uitkeringen belaste waarden, Middelburg, 1908 (2x);
Idem, 1912.
24. Pandbrief 4½% à f 1.000, Algemeene Maatschappij tot beleenen en aankopen van met vruchtgebruik of periodieke uitkeringen belaste waarden, Middelburg, 1908 (1x);
Idem, 1912.
25. Bewijs van aandeel in de Negotiatie ten laste van den Zandweg van Gouda naar Goejanverwelle, 5% obligatie à f 200, Gouda, 1836.
26. Assam Thee-Onderneming "Bodjong-Terong", aandeel à f 500, Amsterdam, 1911 (2x), uitgegeven 1200 st.
27. 5% obligatie Charkov 1912 à Rbl 937,50 (uitgegeven 1980 st; met afb).
28. 5% obligatie Charkov 1912 à Rbl 937,50 (uitgegeven 1980 st; met afb).
29. 5% obligatie Charkov 1912 à Rbl 1875 (uitgegeven 660 st; met afb).
30. Winstbewijs De Nederlandsche Maatschappij voor Kunstmatige Oesterteelt, Bergen op Zoom, 1900.
31. Winstbewijs De Nederlandsche Maatschappij voor Kunstmatige Oesterteelt, Bergen op Zoom, 1900.
32. Winstbewijs De Nederlandsche Maatschappij voor Kunstmatige Oesterteelt, Bergen op Zoom, 1900.
33. 4% obligatie Verbond der Samenwerkende Vennootschappen voor Oorlogschade à Fr. 250, Koninkrijk België, 1921 (met afb);
5% obligatie zelfde debiteur 1922.
34. Oliehandel van den Bergh-Sternfeld, Maastricht, aandeel à f 1000, 1922.
35. Watergas-Mij Systeem Dr Kramers en Aarts, aandeel à f 1000, 1902.
36. Finantieele Mij voor Nijverheids-Ondernemingen, oprichters-aandeel 1883.
37. Deventer Glas-Mij v/h Pouwels Foelingh, aandeel à f 500 1920.

38. Mij tot Exploit. van Hotels, Café-Restaurants en Sociëteiten „DE BEURS VAN BREDA“
aandeel nom. f 1000 1921
39. Maatschappij tot Exploit. van Van Blaaderen's drijvende Scheepsbrandkasten oprichtersaandeel 1916
40. Nederlandsch-Indische Hypotheekbank
pandbrief nom. f 500 rentende 4% 1937
41. Hollandsch-Fransche Restaurant-Mij
aandeel nom. f 240 1891
42. Hollandsche Overman Banden Mij
7% cum. pref. winstd. aandeel 1925
43. Certificaat Rbl 500 Hamburg, bij de Heeren Sillem, Benecke & Comp. en Stresow 1821
44. Emprunt Industriël du Gouvernement de la République Chinoise 5% 1914 Fr 500
45. Agricole et Industrielle, Brussel
aandeel nom fr 250 1857
46. Minnesota-Land-Company, 's-Gravenhage
6% obligatie nom. f 600 1878
47. idem
48. idem
49. United States Freehold Land and Emigration Company
7% Gold Bond \$ 1000 1870 met afb. van Eagle
50. Idem, 7% Gold Bond \$ 100 met zelfde afb.
51. Warschau-Wiener Eisenbahn-Gesellschaft
aandeel nom. Rbl 100 1867
52. Loten Oostenrijkse Rode Kruis
premie obligatie 1882 (2x)
53. Probolinggo Stoomtram Mij
aandeel nom. f 1000 1895 (2x)

OPBRENGSTLIJST MAIL-BID II

Kavel no.	1	f 81	16	f —	31	f 155
	2	f —	17	f 22	32	f —
	3	f 25	18	f 45 ⁶⁵	33	f 10
	4	f 26	19	f 42	34	f 16
	5	f —	20	f 24	35	f —
	6	f —	21	f 38	36	f 19
	7	f 15	22	f 25	37	f 26
	8	f 50	23	f 41	38	f 178
	9	f —	24	f 25	39	f 40
	10	f 42	25	f 25	40	f 126
	11	f 49	26	f 41	41	f 104
	12	f 32	27	f 12	42	f 30
	13	f 25	28	f 65 ⁶²	43	f 30
	14	f 6	29	f 22	44	f 60
	15	f —	30	f 60		

ADMA VI N.V. Scheepvaart Maatschappij

Een maatschappij(tje) dat wel eens de (het) kleinste van deze eeuw kan zijn geweest. Een maatschappelijk kapitaal van zegge en schrijve slechts één duizend gulden in aandelen van f 250 elk, brengt het aantal uitstaande aandelen op vier.

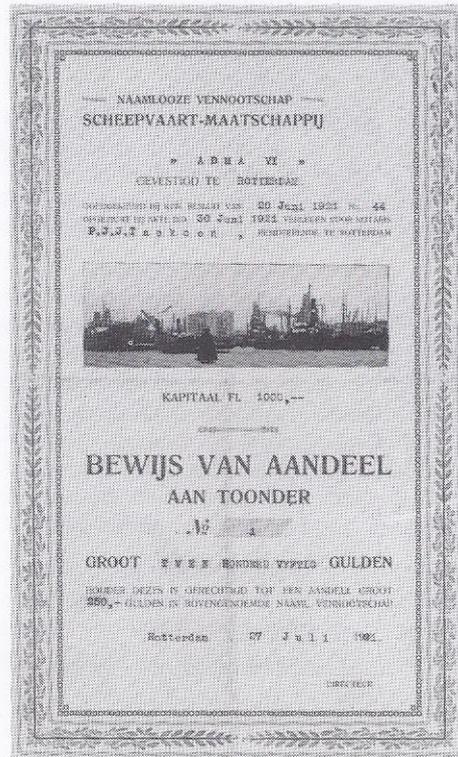
De N.V. was gevestigd in Rotterdam en werd opgericht op 20 juni 1921. De acte van oprichting werd ten overstaan van notaris P.J.J. Tackoen op 30 juni van dat zelfde jaar gepasseerd.

ADMA VI, was zij een schip? Gezien de fraaie afbeelding van de Rotterdamse haven op de mantel wel. Daar het in scheepvaartkringen gebruikelijk kan zijn om voor elk schip een aparte N.V. op te richten en met cijfers te werken zou dit een antwoord kunnen zijn voor het cijfer VI.

De rest van het stuk 3 pagina's, zijn volgeklad met allerlei berekeningen en ook kreten hebben het gehaald zoals „Hij was Gek” en „Hij was doch hij was niet wijs”. Ook een naam kunnen wij lezen n.l. die van een zekere W. Maagdenburg, woonachtig toendertijd in Rotterdam. Maagdenburg, de eerste twee letters, zijn dat de laatste twee van ADMA?

Weer een leuk raadseltje in het verzamelen van oude waarde papieren.

J. E. M. H.

Oostenrijk

Effectenveiling te Salzburg

De eerste veiling van oude waardepapieren in het Casino te Salzburg is blijkens een artikel in de: "Zeitung für Historische Wertpapiere" een succes geweest. Onder het grote aanbod van effecten uit de tijd van de Oostenrijks-Hongaarse Monarchie bevonden zich enige zeer interessante exemplaren. Voor 20.000 schilling ging een Keizerlijke Obligatie uit het jaar 1736, eigenhandig ondertekend door Karel VI, vader van Keizerin Maria Theresia, naar een Zwitserse verzamelaar.

Een aandeel uit 1868 van de "Cur-Etablissements" in de badplaatsen Wiesbaden en Ems is voor 3.000 Schilling van eigenaar verwisseld. De bezoekers bleken over het algemeen zeer tevreden en men spreekt over plannen om de volgende effectenveiling in Wenen te laten plaatsvinden.

Nieuw verenigingsblad

Van de dit jaar opgerichte "Oestereichischer Club für historische Wertpapiere" ontvingen wij een exemplaar van het eerste verenigingsblad.

Vooralsnog is de uitvoering eenvoudig en het aantal pagina's vrij klein gehouden. In het blad is o.a. een artikel over de oudste Oostenrijkse spoorweg, de Kaiser-Ferdinands Nordbahn opgenomen, alsmede een overzicht van de ontwikkeling van het Oostenrijkse geldstelsel. Aangezien in veel collecties van Nederlandse verzamelaars een aantal Oostenrijkse fondsen voorkomen, vermelden wij hieronder enkele punten uit het artikel over het geldstelsel.

Na het muntverdrag met de Zuidduitse staten in 1748 voerde Oostenrijk de zogenaamde "Konventions Gulden" in, welke 11,69 gram fijn zilver bevatte. In 1857 werd — in verband met de muntregelingen van de Duitse Bond — overgegaan op de nieuwe Oostenrijkse gulden. Deze bevatte 11,11 gram fijn zilver en kende een indeling volgens het decimale stelsel. De afkorting luidde: Fl.öW. = Gulden österreich Währung".

Door de sterke daling van de zilverprijs op het einde van de 19e eeuw moest Oostenrijk, evenals veel andere landen, de overstap maken van zilveren naar gouden standaard. In 1892 werd de gouden Krone, die 0,305 gram fijn goud bevatte ingevoerd als standaardmunt. Een gulden öw. had een waarde van twee Kronen (K). Na de eerste wereldoorlog maakte de enorme inflatie — één goudkrone had uiteindelijk een waarde van 14.000 papiergeld Kronen — de invoering van een nieuw geldstelsel noodzakelijk. Dit vond plaats in 1924, toen op de Schilling werd overgegaan. Eén Schilling (S) stond gelijk met 10.000 papieren Kronen. Officieel kende de Schilling een gouddekking van 0,212 gram fijn goud.

Na de aansluiting bij Duitsland in 1938 moesten de Schillingen in de verhouding S3 = RM2 worden omgeruild. Na de 2e Wereldoorlog werd de Schilling in ere hersteld, waarbij de omruilverhoudingen voor de Marken 1 op 1 was.

Gelukkig is de Nederlandse muntgeschiedenis na 1815 in dit opzicht minder gevarieerd!

Frankrijk

Voor leden, die in oude Franse waardepapieren belang stellen, is het misschien interessant te weten, dat in Parijs een nieuw verzamelperiodiek verschijnt onder de naam:

„Journal des Collectionneurs de Titres Anciens”

Voor inlichtingen kan men zich tot het onderstaande adres wenden:

légor de Saint-Hippolyte,
25 Rue Sarette,
PARIS 75014.

Ruilbeurzen

Düsseldorf, iedere eerste zondag van de maand,
Wirtschaftsmuseum Ehrenhof 2, van 10 tot 13 uur.

Hieronder volgt een overzicht in samenwerking met de Nederlandsche Vereniging „De Verzamelaar” van een aantal ruilbeurzen welke in het land worden gehouden.

De mogelijkheid bestaat tenslotte dat men op de Grote Ruilbeurzen van „De Verzamelaar” zijn verzameling kan uitbreiden.

zaterdag	27 september	WINTERSWIJK Cultureelcentrum, Mulierweg 11	085- 456195
	10.00-17.00 uur	o.a. oude effecten	
zaterdag	11 oktober	AMSTERDAM Effectenbeurs, Beursplein 5	020- 953559
	11.00-16.00 uur	uitsluitend oude effecten	
zondag	19 oktober	ROTTERDAM De Doelen, Kruisplein 30	010- 858415
	10.00-17.00 uur	o.a. oude effecten	
zaterdag	25-26 oktober	HAARLEM de Beyneshal, Stationsplein 100	02520- 17552
zondag	10.00-17.00 uur	o.a. oude effecten	
zondag	2 november	DEN HAAG Congresgebouw, Churchillplein 10	070- 982486
	10.00-17.00 uur	o.a. oude effecten	
zaterdag	8 november	GOUDA Kunstmin, Boelekade 67	01720- 21614
	10.00-17.00 uur	o.a. oude effecten	
zaterdag	22 november	AMSTERDAM Effectenbeurs, Beursplein 5	020- 953559
	11.00-16.00 uur	uitsluitend oude effecten	
zondag	23 november	ARNHEM Muis Sacrum, Velperplein	085- 456195
	10.00-17.00 uur	o.a. oude effecten	

2e Veiling in Oostenrijk

De Oostenrijkse Christine Schlager houdt haar volgende veiling in Wenen op zaterdag 21 november, aanvang pünktlich om 10.30 uur in het Spielcasino Cercle Wien, Kärtnerstr. 41

Wij ontvingen

De nieuwe prijslijst van **Helius** te Hellevoetsluis, (lijst 7)

In deze opgave komen 60 aanbiedingen voor, waarvan de helft bestaat uit Nederlandse- en de andere helft uit buitenlandse stukken.

De prijzen variëren van f 5 tot f 180.

Fries-Gronings Scripophilistisch Centrum, Wijns FR

De eerste lijst van deze nieuw opgezette zaak, die zich specialiseert in Amerikaanse Certificaten, is recentelijk verschenen.

Ook ontvingen wij op de valreep de nieuwe lijst van **Scriporama**, Vlaardingen.

Deze lijst geeft wederom blijk van een goede opzet, en heeft tevens een fotopagina met 10 afbeeldingen. Men vindt 340 aanbiedingen, waaronder veel prijscouranten v.a. 1804.

Verenigingen

Duitsland

EDHAC e.V., c/o. Heinrich Feeser, Ringstrasse 3,
7500 Karlsruhe 41 WO.

België

In oprichting.

Engeland

The Bond and Share Society, Heatherdene, Blackhall Lane,
Sevenoaks, Kent, Engeland.

Frankrijk

Association Francaise des Collectionneurs de Titres
Anciens, 25 Rue Sarette, F-75014 Paris.

Oostenrijk

Osterreichischer Club für Historische Wertpapiere
Schottengasse 4
A 1010 Wenen

Zweden

Svenska Föringen för Historiska Värdepapper
P.O. Box 16246, s-10325 Stockholm.

Zwitserland

Swiss Nonvaleurs Club, Postfach 163, CH-3000 Bern 15

Ledenlijst

De volgende kandidaatleden hebben zich aangemeld:

362	F. Ketels	Antwerpen	366	J. J. de Blécourt	Epe
363	A. L. Braun	Blaricum	367	E. J. van Zurk	Bennebroek
364	E. C. Wout	Leeuwarden	368	H. Stelwagen	Winschoten
365	J. Verloop	Noordwijk			

The First Dutch Old Stocks Antiquary

KERKSTRAAT 363 - 1017 HW AMSTERDAM

TELEFOON 020/24 11 29

TELEX 16396 STROE NL

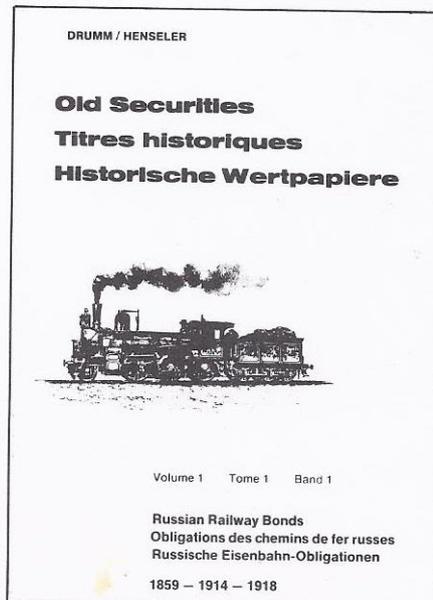
INKOOP - VERKOOP - TAXATIE - BELEGGINGSADVIEZEN

GESPECIALISEERD in OUDE NEDERLANDSCHE WAARDEPAPIEREN
grote collectie CHINA en AMERIKA

Nieuwe catalogus van Russische Sporen

In Westduitsland is een vernieuwde uitgave op de markt gekomen van de toonaangevende catalogus van Drumm en Henseler over Russische spoorwegelingen „Historische Wertpapiere Band I Russische Eisenbahn-Obligationen“, uitgegeven in Frankfurt.

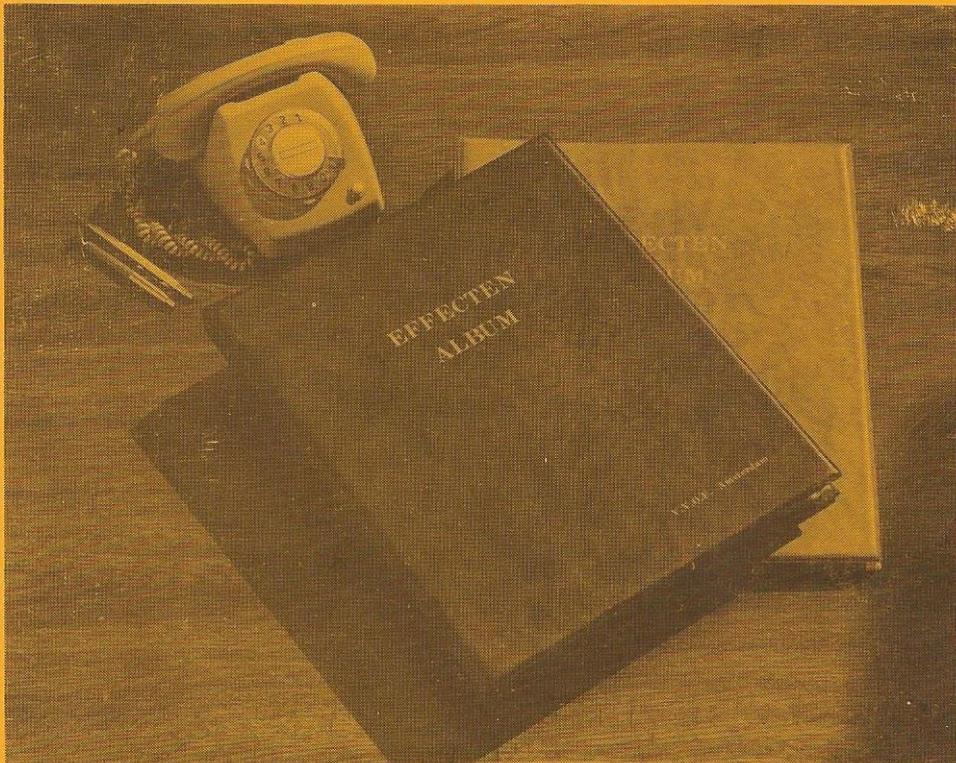
Dit boek is via de VVOF te bestellen en kost f 29,75. (excl. verzendkosten).

Effecten-Album voor slechts fl.55,—

Wie oude effecten is gaan verzamelen, is al snel op het niet onaanzienlijke probleem gestuit hoe hij zijn stukken, zo goed mogelijk beschermd, bewaren kan. Albums waarin ook grotere stukken opgeborgen kunnen worden, zijn moeilijk in de handel te verkrijgen en zijn bovendien nogal prijzig. Toch is een goede presentatie van een verzameling erg plezierig.

Het bestuur van de VVOF heeft hierin voorzien door — voorlopig in een oplage van 400 exemplaren — speciale effecten-albums te doen vervaardigen. De

albums zijn versterkt en geplastificeerd en verkrijgbaar met 20 losbladige verstevigde plastic show-hoezen, elk voorzien van een zwart (rug) dekblad en zwart papieren insteekvellen. Inclusief 20 opberghoezen kost elk album slechts f 55,—.